

OSNOVNA ŠKOLA PAKOŠTANE

Bana Josipa Jelačića 1

23211 Pakoštane

PROTOKOL OSNOVNE ŠKOLE PAKOŠTANE O POSTUPANJU U SLUČAJU NASILJA

Sadržaj

1. UVOD	2
2. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI.....	2
3. DEFINICIJA NASILJA.....	3
4. RAZLIKA IZMEĐU NASILJA MEĐU DJECOM I VRŠNJAČKOG NASILJA ..	5
5. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU DJECOM.....	6
6. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU VRŠNJAČKOG NASILJA	7
7. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNANJA ILI SUMNJE NA NASILJE U OBITELJI	7
8. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA UČENICIMA OD STRANE ODRASLE OSOBE U ŠKOLI.....	7
9. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILNOG PONAŠANJA ODRASLE OSOBE NAD ODRASLOM OSOBOM U ŠKOLI.....	8
10. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA DJELATNICIMA ŠKOLE OD STRANE UČENIKA	8
11. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SUMNJE NA SUICIDALNE SKLONOSTI, POVEZANA RIZIČNA PONAŠANJA I SUICID	9
12. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNANJA ILI SUMNJE NA SEKSUALNO NASILJE	10
13. EVIDENCIJA ŠKOLE O NASILJU U ŠKOLI	13
Prilozi	
OBRAZAC A	15
OBRAZAC B	17

Na temelju Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20, 151/22, 155/23, 156/23), Kaznenog zakona (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 36/24), Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (NN 70/17, 126/19, 84/21, 114/22, 36/24), Pravilnika o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima (NN 132/13), Pravilnika o kriterijima za izricanje pedagoških mjera (NN 3/17), Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju (NN 24/2015), Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima (Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Zagreb, ožujak 2024.), Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji (Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti), Protokola o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece (Vlada Republike Hrvatske, Zagreb, studeni 2014.), Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja (Vlada Republike Hrvatske, Ured za ravnopravnost spolova, Zagreb, rujna, 2023.), Protokola o pokretanju psiholoških kriznih intervencija u sustavu odgoja i obrazovanja (Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske), Akcijskog plana za prevenciju nasilja u školama za razdoblje od 2020. do 2024. godine (Ministarstvo znanosti i obrazovanja) te Pravilnika o kućnom redu Osnovne škole Pakoštane i Statuta Osnovne škole Pakoštane, na prijedlog ravnatelja Ive Ćirka, Školski odbor je dana 29. kolovoza 2025. donio:

PROTOKOL OSNOVNE ŠKOLE PAKOŠTANE O POSTUPANJU U SLUČAJU NASILJA

1. UVOD

Školski protokol o postupanju u slučaju nasilja u školi (u daljnjem tekstu Protokol) se donosi s ciljem prevencije svih oblika nasilja unutar prostora Osnovne škole Pakoštane ili po saznanju istog. Postupanje se odnosi na sve radnje poduzete s ciljem prepoznavanja rizičnih čimbenika za pojavu nasilja te zaštite učenika i djelatnika tijekom odgojno-obrazovnog procesa. Protokolom se također propisuju i radnje koje se moraju poduzeti u slučaju sumnje ili saznanja o pojavi bilo kakvog oblika nasilja, odnosno obveze i odgovornosti svih dionika odgojno-obrazovnog procesa (ravnatelja, stručnih suradnika, učitelja, ostalih djelatnika škole, učenika i roditelja). Protokol će biti objavljen na internetskoj stranici Škole i dostupan svima u Školi. O načinima i koracima postupanja u slučaju bilo koje vrste nasilja potrebno je upoznati sve sudionike u procesu odgoja i obrazovanja, učenike na satovima razrednika te roditelje na prvom roditeljskom sastanku svake školske godine.

Radi bolje prohodnosti teksta, izrazima 'učenik', 'učitelj', 'djelatnik' i sl. obuhvaćeni su svi učenici, učitelji i djelatnici Škole bez obzira na rodnu pripadnost.

2. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI

U Školi je potrebno provoditi sljedeće preventivne aktivnosti s ciljem sprječavanja ili ranog

prepoznavanja nasilničkih ponašanja:

- edukacija učitelja o pravima i obvezama učenika, neprihvatljivim ponašanjima među učenicima i načinima reakcije na takva ponašanja, odnosno o pravilnicima i protokolima relevantnima za učenike osnovne škole,
- edukacija učenika o njihovim pravima i obvezama, odnosno pravilima ponašanja u Školi te pravilnicima i protokolima koji propisuju postupanje u slučaju kršenja školskih pravila, odnosno prava učenika,
- različite preventivne aktivnosti s učenicima koje provode razrednici, stručne suradnice i vanjski stručnjaci s ciljem promicanja zdravog stila života te samopoštovanja i poštovanja prema drugima,
- preventivne radionice usmjerene direktno na sprječavanje nasilja,
- preventivne radionice usmjerene na prevenciju razvoja ovisnosti i rizičnih spolnih ponašanja, preventivne radionice namijenjene očuvanju mentalnog zdravlja i pozitivnih odnosa među učenicima,
- obilježavanje važnih datuma tijekom školske godine na različite načine s ciljem međusobnog povezivanja učenika i jačanja grupne kohezije, odnosno osjećaja pripadnosti ustanovi i kolegama,
- individualni savjetodavni razgovori sa stručnim suradnicima,
- poticanje atmosfere povjerenja između djelatnika Škole i učenika kao i pozitivnog ozračja među učenicima te motiviranje učenika da se slobodno obrate učiteljima, stručnim suradnicama te ravnatelju po bilo kojem pitanju,
- rad s roditeljima kroz tematske roditeljske sastanke te individualne konzultacije s razrednicima, učiteljima i stručnim suradnicama,,
- suradnja s liječnicom školske medicine, Zavodom za javno zdravstvo Zadar, Hrvatskim zavodom za socijalni rad i policijom.

Preventivne aktivnosti provodit će se u skladu sa Školskim preventivnim programom koji se donosi na početku svake školske godine.

3. DEFINICIJA NASILJA

Nasiljem među djecom i mladima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereno prema djeci i mladima od strane njihovih vršnjaka učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnotežan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinaca).

Nasiljem među djecom i mladima smatra se osobito:

- namjerno uzrokovani **fizički napad** u bilo kojem obliku, primjerice udaranje, guranje, ganjanje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i slično bez obzira da li je kod napadnutog djeteta nastupila tjelesna povreda,
- **psihičko i emocionalno nasilje** prouzročeno opetovanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog djeteta ili više djece. Negativni postupci su: ogovaranje, nazivanje pogrdnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u različitim aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli, širenje glasina s ciljem izolacije djeteta od ostalih učenika, oduzimanje stvari ili novca, uništavanje ili oštećivanje djetetovih stvari, ponižavanje,

naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili na drugi način dovođenje djeteta u podređeni položaj, kao i sva druga ponašanja počinjena od djeteta i mlade osobe (unutar kojih i spolno uznemiravanje i zlostavljanje) kojima se drugom djetetu namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota.

Među djecom i mladima sve je češće i **elektroničko nasilje**, a to je opći pojam za svaku komunikacijsku aktivnost elektroničkom tehnologijom (internet, mobilni telefon, tablet i sl.) koja se može smatrati štetnom kako za pojedinca, tako i za opće dobro. Uključuje verbalno ili psihičko uznemiravanje od strane pojedinaca ili skupine prema žrtvi koje se ponavlja. Poprima različite forme, poput izrugivanja, uvreda, prijetnji, glasila, ogovaranja, neugodnih komentara ili kleveta. U virtualnom nasilju prisutniji je govor mržnje nego u stvarnom životu, često je grupno izrugivanje pojedinaca ili skupina.

Najčešći oblici elektroničkog nasilja su:

1. uznemiravanje – kontinuirana komunikacija na internet stranicama i društvenim mrežama u vidu slanja neugodnih, nepristojnih i uvredljivih sadržaja (poruka, slika i sl.);
2. uhodjenje putem interneta – tajno ili javno, kontinuirano, ali neželjeno praćenje i uhodjenje neke osobe na internetu, koje može uključivati i stalno pokušavanje uspostavljanja i nastavka neželjenog kontakta;
3. prijetnje – natpisi, objave i objavljivanje fotografija i video materijala na internetu koji predstavljaju prijetnje fizičkim nasiljem, kojima se implicira nasilno ponašanje ili kojima se javno pokazuju suicidalne namjere;
4. vrijeđanje - svađe u kojima se na internet stranicama, društvenim mrežama, forumima ili blogovima objavljuju grube i uvredljive poruke;
5. govor mržnje - natpisi na internet stranicama, forumima i društvenim mrežama koji za cilj imaju javno poticanje mržnje, netrpeljivosti, diskriminacije ili neprijateljstva i nasilja prema određenoj osobi (ili grupi ljudi). Ponekad može biti na osnovi nekog nepromjenjivog čimbenika ili karakteristike osobe ili kulturoloških vrijednosti;
6. tračanje - objavljivanje ili slanje okrutnih tračeva sa ciljem da se uništi nečiji ugled i odnosi sa prijateljima, članovima obitelji i poznanicima;
7. isključivanje - namjerno izopćavanje, odbacivanje, ignoriranje ili isključivanje pojedinaca iz internetskih grupa;
8. lažno predstavljanje - kreiranje lažnih profila, ilegalno ulaženje u nečiji računalni sustav ili neovlašteno korištenje nečijeg internetskog računa ili profila i slanje poruka, slika, videa i sl. u ime te osobe, što može uništiti njen ugled, utjecati na odnose te osobe sa drugim ljudima ili je na neki način povrijediti. U ovu kategoriju spada i fraping, odnosno nasilni upad „prijatelja“ na nečije mrežne stranice s kojih šalje neugodne poruke drugima kao da to čine vlasnici profila;
9. javno razotkrivanje i dolaženje do tuđih tajni prijevarom – odnosi se na situacije u kojima se javno objavljuju ili dijele s drugima nečiji privatni, osobni ili „sramotni“ podaci bez odobrenja te osobe. Prijezare koje osobe koriste kako bi došli do privatnih, tajnih ili „sramotnih“ podataka o nekome te ih objavili na internetu mogu uključivati ucjenu, podmićivanje, manipulaciju (laganje) i sl.;
10. objavljivanje lažnih izjava kao činjenica – objavljivanje lažnih izjava na internetu kao da su

točne sa ciljem da se diskreditira ili ponizi određena osoba ;

11. objavljivanje video zapisa fizičkog maltretiranja – fizički napad (udaranje, šamaranje, šutiranje, ali i nanošenje ozbiljnih fizičkih ozljeda) jedne osobe ili grupe ljudi na drugu osobu snimljen mobitelom ili kamerom i poslan drugima putem mobitela, kompjutera ili interneta, ili objavljen na internetskim stranicama;
12. manipulacija - stavljanje pritiska na nekoga da otkrije osobne podatke, dogovori fizički sastanak sa nekom osobom ili da se ponaša ili govori na neprimjeren način;
13. seksualno uznemiravanje i sekstiranje – primanje i prosljeđivanje golih i polugolih fotografija, videomaterijala i eksplicitnih tekstualnih poruka seksualnog sadržaja korištenjem različitih elektroničkih uređaja.

Bilo koji oblik nasilja podrazumijeva šest čimbenika:

- namjera da se drugome nanese šteta ili ozljeda,
- intenzitet i trajanje (opetovanost nasilničkog ponašanja),
- moć nasilnika (nesrazmjer obzirom na dob, snagu, brojčana nadmoć),
- ranjivost i nemoć žrtve,
- manjak podrške,
- posljedice.

U svim slučajevima nasilja među djecom koji su definirani navedenim čimbenicima Škola je dužna postupati u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske u travnju 2024. god. te se voditi Pravilnik o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima.

Učenik može prijaviti bilo koji oblik nasilja i/ili zanemarivanja i/ili uznemiravanja obuhvaćen Protokolom, u slučaju da je sam žrtva navedenog i u slučaju da ima sumnju ili saznanje da je netko od drugih učenika žrtva, na način da se obrati razredniku, predmetnom učitelju, stručnom suradniku, ravnatelju ili bilo kojem drugom djelatniku Škole od povjerenja.

4. RAZLIKA IZMEĐU NASILJA MEĐU DJECOM I VRŠNJAČKOG SUKOB

Nužno je razlikovati nasilje (zlostavljanje) među djecom i mladima od sukoba vršnjaka.

Sukob vršnjaka ima sljedeća obilježja:

- a. nema elemenata navedenih za nasilništvo: radi se o sukobu vršnjaka koji oni ne rješavaju na miran, nego na neki drugi način; ne postupaju jedan prema drugome s namjerom ozljeđivanja ili nanošenja štete; nema nerazmjera moći; nema težih posljedica za djecu u sukobu;
- b. djeca ne inzistiraju da mora biti po njihovom pod svaki cijenu;
- c. mogu dati razloge zašto su u sukobu;
- d. ispričaju se ili prihvate rješenje u kojem nema pobjednika i poraženog;
- e. slobodno pregovaraju da bi zadovoljili svoje potrebe;
- f. mogu promijeniti temu i otići iz situacije u kojoj je došlo do sukoba.

5. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU DJECOM

Svaki radnik odgojno-obrazovne ustanove dužan je prijaviti ravnatelju, odnosno policiji i/ili Hrvatskom zavodu za socijalni rad sumnju ili saznanje o nasilju neovisno o tome je li do sumnje ili saznanja o nasilju došao tijekom ili izvan radnog vremena, odnosno je li se nasilje dogodilo u odgojno-obrazovnoj ustanovi ili izvan nje.

U slučaju saznanja ili sumnje o nasilju među djecom i mladima, odnosno u slučaju svjedočenja djeteta nasilju među djecom i mladima, **odgojno-obrazovni radnici** dužni su:

- u slučaju aktualnog nasilja odmah poduzeti sve mjere da se isto zaustavi, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugih radnika odgojno-obrazovne ustanove ili pozvati policijske službenike,
- po potrebi: pružiti prvu pomoć, pozvati hitnu liječničku pomoć, pratiti dijete liječniku i pričekati dolazak njegovih roditelja ili skrbnika,
- osigurati sigurnost djeteta do dolaska roditelja, skrbnika ili osobe kojoj je dijete povjereno na svakodnevnu skrb, a u slučaju njihove odsutnosti do dolaska stručnog radnika područnog ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, a po potrebi i policije,
- o nasilju ili sumnji na nasilje **odmah** izvijestiti ravnatelja,
- **odmah** po saznanju ili sumnji o nasilju obavijestiti roditelje ili skrbnika djeteta žrtve i djeteta počinitelja nasilja te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima događaja i aktivnostima koje će se poduzeti,
- saznanje ili sumnju na nasilje odmah prijaviti policiji i nadležnom područnom uredu Hrvatskog zavoda za socijalni rad na području sjedišta odgojno-obrazovne ustanove radi poduzimanja mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta,
- po saznanju ili sumnji na nasilje žurno obaviti odvojeni razgovor s djetetom žrtvom nasilja i djetetom počiniteljem nasilja, na pažljiv način i poštujući dječje dostojanstvo i pravo djeteta na sudjelovanje,
- roditeljima ili skrbnicima djeteta žrtve nasilja i djeteta počinitelja nasilja odmah ili što prije dati obavijesti o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći u odgojno-obrazovnoj ustanovi i/ili izvan nje,
- obaviti razgovor s drugom djecom ili odraslim osobama koje imaju informacije o sumnji ili počinjenom nasilju te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja pritom poštujući dostojanstvo djece svjedoka i njihovu želju da razgovaraju o navedenim okolnostima,
- ako se radi o saznanjima ili sumnji o počinjenom teškom obliku ili intenzitetu nasilja koje je doživjelo dijete žrtva nasilja, a koje može izazvati traumu i kod druge djece koja su svjedočila nasilju, potrebno je odmah izvijestiti ministarstvo nadležno za obrazovanje koje će u slučaju potrebe osigurati pružanje odgovarajuće stručne psihološke, psihosocijalne ili socijalnopedagoške pomoći, a po potrebi i druga nadležna tijela,
- o poduzetim aktivnostima, mjerama, razgovorima, i svojim opažanjima **izraditi bilješku** koja se na zahtjev dostavlja nadležnim tijelima,
- nadležnim tijelima dati sve relevantne informacije o sumnji na nasilje među djecom i mladima, ponašanju djeteta u odgojno-obrazovnoj ustanovi i suradnji roditelja s odgojnoobrazovnom ustanovom.

6. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU VRŠNJAČKOG SUKOB

U slučaju vršnjačkog sukoba svaki djelatnik škole dužan je:

- a. odmah prekinuti sukob među djecom,
- b. obavijestiti o sukobu razrednika, stručne suradnike ili ravnatelja škole,
- c. razrednik, stručni suradnik ili ravnatelj će obaviti razgovore sa sukobljenim učenicima,
- d. dogovoriti će s učenicima da se međusobno ispričaju, prihvate rješenje u kojem nitko neće pobijediti, da jedan drugom nadoknade eventualnu štetu (restitucija),
- e. tražiti od učenika da popune odgovarajući obrazac o događaju,
- f. u slučaju da učenik češće dolazi u takve sukobe s vršnjacima razrednik i stručni suradnik će pozvati roditelje u školu sa ciljem prevladavanja takve situacije i pomoći učeniku,
- g. prema potrebi učenik će biti uključen u dodatni rad (savjetodavni rad, pedagoška i/ili psihološka pomoć) u školi ili izvan škole u dogovoru s roditeljima (starateljima),
- h. ako učenik učestalo krši pravila, ne poštuje dogovore, ne prihvaća restituciju, škola će primijeniti odgovarajuće pedagoške mjere u skladu s Pravilnikom o pedagoškim mjerama.

7. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNANJA ILI SUMNJE NA NASILJE U OBITELJI

U slučaju da neki djelatnik škole dobije informaciju ili ima sumnju da je dijete unutar obitelji izloženo ili svjedoči nasilnom ponašanju nekog člana obitelji ili je zanemareno, taj djelatnik je dužan, u skladu s čl. 7. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (NN 36/24), prijaviti policiji ili državnom odvjetništvu počinjenje nasilja u obitelji za koje je saznao u obavljanju svojih poslova. O istome je potrebno obavijestiti razrednika, ravnatelja i stručne suradnike škole.

Oni su dužni:

- obaviti razgovor s djetetom ako je dostupno i tijekom razgovora upoznati i dijete s daljnjim postupanjem;
- pozvati djetetove roditelje odmah na razgovor i upoznati ih sa značajnim saznanjima i formacijama koje djelatnici Škole posjeduju – ako je dijete zlostavljao jedan roditelj, upoznati s time drugog roditelja;
- upozoriti roditelje na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati ih o obvezi Škole da slučaj prijavi nadležnom Zavodu za socijalni rad i policiji;
- ako su roditelji spremni za suradnju, uključiti ih u savjetovanje unutar Škole ili im preporučiti odgovarajuće institucije;
- ako je dijete zlostavljano od oba roditelja ili postoji sumnja na takvo zlostavljanje, odmah obavijestiti o tome Zavod i postupati dalje u dogovoru sa Zavodom;
- surađivati s nadležnim Zavodom i djelovati usklađeno u cilju dobrobiti djeteta.

8. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA UČENICIMA OD STRANE ODRASLE OSOBE U ŠKOLI (UČITELJA, RODITELJA, DRUGIH ZAPOSLENIKA ŠKOLE, NEPOZNATIH OSOBA)

U slučaju kada postoji sumnja ili je učenik doživio zlostavljanje od strane odrasle osobe u Školi (djelatnika škole, svog roditelja ili roditelja drugog učenika odnosno nepoznate osobe) djelatnik Škole je obavezan:

- a. odmah pokušati prekinuti nasilno postupanje prema djetetu;
- b. ako u tome ne uspije, odmah pozvati ravnatelja, stručnog suradnika škole ili drugog djelatnika škole kako bi pokušali prekinuti nasilno postupanje prema djetetu i obavijestiti policiju;
- c. ako uspije prekinuti nasilno ponašanje prema djetetu, o tome obavijestiti ravnatelja i/ili stručnog suradnika;
- d. upozoriti osobu koja se ponaša nasilno na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati je o obvezi škole da slučaj prijavi nadležnom Zavodu, policiji, Upravnom odjelu za prosvjetu SDŽ te Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih;
- e. događaju obavijestiti Zavod, policiju, Upravnom odjelu Zadarske županije zaduženom za školstvo i obrazovanje te Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih;
- f. stručni suradnik dužan je obaviti razgovor s djetetom odmah po saznanju o događaju sa ciljem normaliziranja osjećaja djeteta i sprečavanja dugoročnih posljedica traume te tijekom razgovora s djetetom voditi službenu zabilješku koju uz ravnatelja potpisuje i stručni suradnik koji je obavio razgovor i razrednik ili druga povjerljiva osoba;
- g. nakon obavljenog razgovora potrebno je o događaju odmah obavijestiti roditelje djeteta (ili drugog roditelja ako se jedan od roditelja nasilno ponašao u školi prema vlastitom djetetu) i pozvati ih da dijete odvedu kući te ih informirati o eventualnoj potrebi uključivanja djeteta i roditelja u savjetovanje i stručnu pomoć u školi ili van škole;
- h. u slučaju da je dijete ozlijeđeno ili postoji sumnja da bi moglo biti ozlijeđeno, potrebno je osigurati obavljanje liječničkog pregleda.

9. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILNOG PONAŠANJA ODRASLE OSOBE NAD ODRASLOM OSOBOM U ŠKOLI

U slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe (roditelja učenika, nepoznate osobe, djelatnika škole) prema drugoj odrasloj osobi u Školi (roditelju učenika ili djelatniku škole) te u slučaju da postoje informacije da odrasla osoba u prostor škole unosi oružje ili druge predmete koji mogu ugroziti sigurnost osoba i imovine u školi, djelatnik škole koji ima tu informaciju ili je nazočan mora:

- odmah pokušati prekinuti nasilno ponašanje,
- upozoriti osobu koja se nasilno ponaša na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja tj. unošenja opasnih predmeta u prostor škole i zatražiti od nje da napusti prostor škole,
- ako u tome ne uspije, odmah pozvati ravnatelja škole, stručnog suradnika ili drugog djelatnika škole kako bi pokušali prekinuti nasilno ponašanje i obavijestiti policiju
- ako uspije prekinuti nasilno ponašanje, odmah o tome obavijestiti ravnatelja ili stručnog suradnika koji će o događaju obavijestiti policiju, Zavod, Upravni odjel Zadarske županije zadužen za školstvo i obrazovanje te Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih.

10. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA DJELATNICIMA ŠKOLE OD STRANE UČENIKA

U slučaju da je djelatnik škole doživio nasilje ili prijetnju nasiljem od strane učenika škole on treba o tome izvijestiti ravnatelja ili stručne suradnike.

Oni će:

- a. razgovarati s učenikom u prisustvu razrednika i voditi službenu zabilješku o razgovoru,
- b. odmah obavijestiti roditelje učenika te ih upozoriti na neprihvatljivost takvog ponašanja,

- c. prema učeniku poduzeti odgovarajuće pedagoške mjere koje će donijeti Učiteljsko vijeće u skladu s Pravilnikom o pedagoškim mjerama,
- d. uključiti učenika u stručni tretman u školi ili u dogovoru s roditeljima u ustanovi i izvan škole,
- e. o svemu izvijestiti Zavod i Upravni odjel Zadarske županije zadužen za školstvo i obrazovanje, a po potrebi i policiju.

11. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SUMNJE NA SUICIDALNE SKLONOSTI, POVEZANA RIZIČNA PONAŠANJA I SUICID

Uz nasilno ponašanje prema drugim osobama, javlja se i nasilno ponašanje prema vlastitom tijelu koje uključuje samoozljeđivanje te suicidalne planove i pokušaje, ili izražavanje suicidalnih misli i ideja.

Samoozljeđivanje uključuje različite oblike fizičkog ozljeđivanja poput rezanja kože, griženja, grebanja kože, paljenja kože, udaranja dijelovima tijela o tvrde podloge, umetanja predmeta u tijelo, ali može uključivati i ponašanja koja osobi indirektno štete poput prejedanja ili izgladnjivanja, pretjerane tjelovježbe, prekomjernog korištenja psihoaktivnih tvari ili upuštanja u druga rizična ponašanja.

Suicidalno ponašanje odnosi se na različite vrste ponašanja kod osobe koje ukazuju na razmišljanja, planove ili pokušaje da si naudi ili da okonča svoj život. To može uključivati suicidalne misli (razmišljanja o smrti ili o tome kako završiti život), planiranje i pokušaje suicida.

Postupanje u slučaju samoozljeđivanja

U slučaju samoozljeđivanja učenika, djelatnik Škole koji primijeti znakove samoozljeđivanja (rezove, rane, ožiljke) ili dobije informaciju o postojanju samoozljeđivanja kod učenika, o tome je dužan odmah izvijestiti stručne suradnike i ravnatelja Škole koji će:

- a. obaviti informativni i savjetodavni razgovor s učenikom koji se samoozljeđuje i pružiti pomoć u skladu sa svojim kompetencijama, po potrebi osigurati pružanje zdravstvene zaštite,
- b. žurno i bez odgode obavijestiti roditelje/skrbnike o samoozljeđivanju i uputiti ih na pregled liječnici školske medicine te na obvezu naručivanja na pregled u institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške, kao i dužnosti Škole o obavještanju Hrvatskog zavoda za socijalni rad o saznanjima,
- c. u roku od 7 do 10 dana od razgovora, roditelj/skrbnik dužan je obavijestiti Školu o dobivenom terminu pregleda u instituciji pružatelju zdravstvene zaštite i podrške, a u slučaju da to ne učini, Škola će ponovno obavijestiti nadležni Hrvatski zavod za socijalni rad o tim saznanjima,
- d. poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama i svojim opažanjima izraditi službenu bilješku koju će na zahtjev dostaviti drugim tijelima.

Postupanje u slučaju sumnje na suicidalne misli, namjere, ponašanje ili pokušaj suicida

Djelatnik Škole koji primijeti rizična ponašanja učenika koja mogu biti povezana sa suicidom ili dobije informaciju o postojanju istih kod učenika, o tome je dužan odmah izvijestiti stručne suradnike i ravnatelja Škole. Djelatnik Škole reagira na svako učenikovo izražavanje suicidalnih misli i/ili namjera i/ili ranijih suicidalnih pokušaja koje može izraziti verbalno (kao izoliranu izjavu ili razgovor), pisano (u školskim zadaćama, na vlastitim društvenim mrežama) ili

kreativno (kroz crtež ili drugu likovnu aktivnost). Djelatnik Škole u tim situacijama **ne procjenjuje o ozbiljnosti i istinitosti učenikovih namjera**, već o tome odmah obavještava stručne suradnike i ravnatelja koji će:

- obaviti informativni i savjetodavni razgovor s učenikom koji je na neki način izrazio postojanje suicidalnih misli i/ili namjera i/ili ranijih suicidalnih pokušaja, a u kojem neće nastojati procijeniti istinitost i ozbiljnost istoga; u slučaju hitne potrebe, prepratiti učenika do institucije pružatelja zdravstvene zaštite,
- učenika upoznati s obvezom informiranja roditelja i nadležnih institucija s obzirom na težinu njegove izjave, čak i u slučaju učenikovog mogućeg ublažavanja iste izjave ili objašnjavanja u kontekstu šale, kolokvijalnog izražavanja ili komunikacijskog stila,
- žurno i bez odgode obavijestiti roditelje/skrbnike o informacijama koje su dobili od učenika i/ili djelatnika Škole te ih savjetovati o institucijama pružateljima zdravstvene zaštite i podrške,
- po potrebi organizirati nadzor nad učenikom do dolaska roditelja ili skrbnika,
- svemu obavijestiti nadležni Hrvatski zavod za socijalni rad, nadležnu policijsku postaju te liječnicu školske medicine;
- o poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama i svojim opažanjima izraditi službenu bilješku koju će na zahtjev dostaviti drugim tijelima.

Postupanje u slučaju počinjenog suicida

U slučaju saznanja o počinjenom suicidu učenika Škole, djelatnici Škole dužni su odmah o tome izvijestiti ravnatelja i stručne suradnike Škole. Ravnatelj i stručni suradnici utvrđuju potrebu za kriznom intervencijom te u tu svrhu aktiviraju Tim za psihološke krizne intervencije i dostavljaju osnovne podatke o kriznom događaju.

Ravnatelj Škole informira o kriznom događaju i podnosi zahtjev za pokretanje krizne intervencije Ministarstvu znanosti i obrazovanja na e-poštu: krizne-intervencije@mzo.hr ili na broj telefona: 01 4594 461 (Uprava za standard, strategije i posebne programe). Prije dolaska Tima za psihološke krizne intervencije, stručni suradnici i ravnatelj ulaze u razred učenika koji je počinio suicid te potiču komunikaciju o kriznom događaju i njegovim posljedicama na psihičko stanje svih učenika u razredu. Stručni suradnik individualno ili grupno razgovara sa svim učenicima kod kojih se primijeti izostanak socio-emocionalnih vještina za nošenje s nesretnim događajem.

12. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNANJA ILI SUMNJE NA SEKSUALNO NASILJE

Prema Vladinom Protokolu o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, stoji sljedeća definicija istog: Svjetska zdravstvena organizacija (Svjetska zdravstvena organizacija, 2003) seksualno zlostavljanje djece definira kao uključivanje djeteta u seksualnu aktivnost koju ono u potpunosti ne razumije, za koju ne može dati pristanak ili za koju dijete nije razvojno pripremljeno, te koja predstavlja kršenje zakona ili društvenih tabua. Seksualno zlostavljanje djeteta može počiniti odrasla osoba ili drugo dijete (djeca), koje zbog svoje dobi ili stupnja razvoja ima odgovornost za dijete, povjerenje djeteta ili moć nad djetetom.

Najčešći oblici seksualnog nasilja su:

Seksualno (spolno) uznemiravanje – odnosi se na neželjena seksualna ponašanja, koja ne

uključuju nužno fizički dodir, a koja osobu dovode u neugodan i ponižavajući položaj i/ili izazivaju osjećaj srama. Uključuje različita ponašanja, verbalna, neverbalna i/ili fizička, u rasponu od neželjenih seksualnih komentara, opaski o tijelu, izgledu i seksualnosti, preko neželjenih prijedloga seksualne prirode i neprikladne seksualne pažnje, do neželjenih fizičkih dodira (isključeni dodiri po intimnim dijelovima tijela).

Seksualno zlostavljanje – odnosi se na neželjena seksualna ponašanja, za koja osoba nije dala pristanak, a uključuje različite oblike seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja, uključujući i ponašanja utemeljena na zlouporabi ranjivog položaja, povjerenja, razlike u moći. Primjeri takvih oblika seksualnog nasilja su dodirivanje po intimnim dijelovima tijela, upoznavanje djece s pornografijom, zlouporaba snimki spolno eksplicitnog sadržaja, prisiljavanje žrtve da gleda dok se počinitelj samozadovoljava.

Silovanje – odnosi se na vaginalnu, analnu i/ili oralnu penetraciju žrtve spolnim organom, drugim dijelovima tijela i/ili objektima. S obzirom na počinitelja možemo razlikovati silovanje kao sastavni dio nasilja u obitelji (silovanje u braku, seksualno nasilje nad djecom), silovanje u vezama, silovanje od strane nepoznate osobe, grupno silovanje, silovanje u oružanim sukobima i ratu.

U slučaju kada je seksualno nasilje sastavni dio obiteljskog nasilja, odgojno-obrazovne ustanove postupaju po Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji, Obiteljskom zakonu, Kaznenom zakonu, Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, Pravilniku o načinu postupanja odgojno- obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima, Vladinom Protokolu o postupanju u slučaju seksualnog nasilja donesenog u rujnu 2023. godine te ovom Protokolu.

Postupanje Škole u slučaju seksualnog nasilja nad djetetom

- odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno ponašanje prema djetetu,
- na smiren način saslušati dijete žrtvu nasilja, po mogućnosti od strane stručne osobe te pružiti pomoć i potporu djetetu,
- voditi računa da se razgovor s djetetom vodi u uvjetima i na način prilagođen djetetu, da se dijete ne ispituje i da mu se ne postavljaju sugestivna pitanja, već na smiren način dopustiti djetetu da samostalno opiše događaj na način i u opsegu kako to samo želi,
- obveza je osobe koja vodi razgovor upoznati dijete, na djetetu razumljiv način, s daljnjim postupanjem, osobito o tome da je dužna prijaviti nasilje nadležnim tijelima i o daljnjim očekivanim procedurama,
- ustanova vodi računa da se dijete o događaju ne izjašnjava više puta (po mogućnosti ograničiti razgovor na jedan),
- odmah po primanju informacije iz koje proizlazi sumnja da je dijete doživjelo seksualno nasilje, svaka osoba koja ima bilo kakvih saznanja o počinjenom seksualnom nasilju prema djetetu bez odgode prijavljuje sumnju o postojanju kaznenoga ili prekršajnog djela ravnatelju ili stručnim suradnicima koji obavještavaju policiju i Zavodu. Ukoliko je počinitelj djelatnik/ca ustanove, uz prethodno navedeno, ravnatelj poduzima mjere sukladno disciplinskoj odgovornosti počinitelja,
- poduzeti žurne mjere za sigurnost i zaštitu djeteta i obavijestiti roditelje/skrbnika/osobu kojoj

je povjerena skrb o djetetu, odnosno Zavod ako postoji sumnja da se nasilje dogodilo u obitelji,

- ukoliko je djetetu potrebna žurna liječnička intervencija ili pregled odmah pozvati službu hitne medicinske pomoći ili na najbrži mogući način, koji ne šteti zdravlju djeteta, otpratiti ili osigurati pratnju djeteta od strane stručne osobe liječniku/ci te sačekati liječničku preporuku o daljnjem postupanju,
- u slučaju ako su roditelji/skrbnici nedostupni, ne žele se odazvati ili postoji sumnja na zlostavljanje od strane istih, u suradnji s policijom obavijestiti Zavod kako bi se osigurala prisutnost stručnog radnika/ce Zavoda pri razgovoru policijskog službenika s djetetom,
- dijete žrtvu i osobe koje skrbe o djetetu upoznati o mogućnostima izvaninstitucionalne ili institucionalne pomoći i potpore djetetu,
- poduzeti mjere za zaštitu privatnosti djeteta žrtve,
- ako je počinitelj seksualnog nasilja djelatnik/ca ustanove ravnatelj je dužan poduzeti mjere zaštite djeteta žrtve i druge djece od kontakta s počiniteljem, preispitati radno-pravnu i etičku odgovornost počinitelja te ukoliko se utvrdi odgovornost, odrediti disciplinsku kaznu,
- u slučaju vršnjačkog seksualnog nasilja dodatno: od strane stručne osobe obaviti razgovor s djetetom koje je počinilo nasilje te ukazati djetetu na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja. Tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li dijete neke okolnosti koje bi ukazivale da je dijete žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvijestiti Zavod, pozvati roditelje/skrbnike ili druge osobe koje skrbe o djetetu koje je počinilo nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja djeteta, te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć. Djetetu na njemu razumljiv i prilagođen način i osobe koje skrbe o djetetu obavijestiti o obvezi prijave nadležnom područnom uredu Zavoda, policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu te očekivanim procedurama. Poduzeti mjere za zaštitu privatnosti djece te poduzeti mjere za sustavnu i kontinuiranu prevenciju nasilja,
- u slučaju nasilnog postupanja koje je izazvalo ili može izazvati visoku razinu uznemirenosti i stresa kod druge djece Škola će zatražiti odgovarajuću stručnu psihološku ili socijalno/pedagoško/psihološku pomoć Timovi za krizne intervencije,
- o svim poduzetim aktivnostima i mjerama radi zaštite djece te svojim opažanjima djelatnici Škole su dužni voditi službene bilješke koje predaju člniku Škole, a na zahtjev dostaviti i drugim nadležnim tijelima (policija, državno odvjetništvo sud, Zavod).

O postupanju povodom prijave sumnje na seksualno nasilje nad djetetom Škola je dužna najkasnije u roku od 7 dana, obavijestiti:

- a) nadležno ministarstvo,
- b) pravobraniteljicu za djecu,
- c) pravobraniteljicu za osobe s invaliditetom ukoliko dijete ima teškoće u razvoju, a u obavijesti je, između, ostalog potrebno opisati koje teškoće ima dijete,
- d) nadležnog liječnika/cu školske medicine i nadležnog liječnika primarne zdravstvene zaštite (liječnik opće medicine/pedijatar)

U slučaju kriznih događaja – iznenadan i rijedak događaj koji djeluje izrazito uznemirujuće i stresno na veći broj ljudi tako da ne mogu sami izaći na kraj iz kriznog stanja pomoću uobičajenih mehanizama suočavanja, već trebaju pomoć izvana, ravnatelj ili stručni suradnik dužni su savjetovati se s nadležnom i stručnom osobom ili Timom za krizne intervencije.

13. EVIDENCIJA ŠKOLE O NASILJU U ŠKOLI

Za svaki slučaj nasilja, bilježi se sljedeće:

- e. mjesto događaja
- f. vrijeme/datum događaja
- g. vrsta događaja
- h. sudionici događaja
- i. posljedice događaja
- j. poduzete mjere.

Škola vodi evidenciju o svim navedenim vrstama nasilja u Školi.

Evidenciju o sukobima i nasilju u Školi (Obrazac A u prilogu) popunjava djelatnik Škole koji je nazočio događaju te ravnatelj i/ili stručni suradnik nakon provedenih razgovora sa svim dionicima događaja.

Svaka osoba koja je izazvala sukob ili nasilje popunjava neposredno nakon događaja obrazac za izvješće o događaju (Obrazac B u prilogu) te ga predaje ravnatelju ili stručnom suradniku Škole. Ovi obrasci su sastavni dio izvješća Škole o događaju, uz sve dopise poslane nadležnim institucijama.

Informiranje nadležnih institucija o događaju u specifičnim slučajevima nasilja odvija se na sljedeći način:

- 1. U slučaju nasilja među učenicima,** Škola obavještava nadležni Hrvatski zavod za socijalni rad (putem elektroničke ili zemaljske pošte), nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke ili zemaljske pošte ili telefonski), Upravni odjel za prosvjetu Zadarske županije (putem elektroničke ili zemaljske pošte), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (putem web aplikacije ili zemaljske pošte) i liječnicu školske medicine (putem elektroničke ili zemaljske pošte).
- 2. U slučaju zanemarivanja učenika,** Škola obavještava nadležni Hrvatski zavod za socijalni rad (putem zemaljske ili elektroničke pošte) i liječnicu školske medicine (putem elektroničke ili zemaljske pošte).
- 3. U slučaju nasilja u obitelji učenika,** Škola obavještava nadležni Hrvatski zavod za socijalni rad (putem elektroničke ili zemaljske pošte), nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke pošte ili telefonski) i liječnicu školske medicine (putem zemaljske ili elektroničke pošte).
- 4. U slučaju nasilja djelatnika Škole ili neke druge odrasle osobe prema učeniku,** Škola obavještava nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke ili zemaljske pošte ili telefonski), Upravni odjel za prosvjetu Zadarske županije, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (putem web obrasca ili zemaljske pošte) i liječnicu školske medicine (putem elektroničke ili zemaljske pošte).
- 5. U slučaju nasilja odrasle osobe nad odraslom osobom,** Škola obavještava nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke ili zemaljske pošte ili telefonski), Upravni odjel za prosvjetu Zadarske županije (putem elektroničke ili zemaljske pošte), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (putem web obrasca ili zemaljske pošte).
- 6. U slučaju nasilja učenika prema djelatniku Škole,** Škola obavještava nadležni

Hrvatski zavod za socijalni rad (putem elektroničke ili zemaljske pošte), nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke ili zemaljske pošte ili telefonski), Upravni odjel za prosvjetu Zadarske županije (putem elektroničke ili zemaljske pošte), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (putem web obrasca ili zemaljske pošte) i prema potrebi liječnicu školske medicine (putem elektroničke ili zemaljske pošte).

7. U slučaju samoozljeđivanja učenika, Škola obavještava nadležni Hrvatski zavod za socijalni rad (putem elektroničke ili zemaljske pošte) i liječnicu školske medicine (putem zemaljske ili elektroničke pošte).

8. U slučaju postojanja suicidalnih misli, namjera i/ili pokušaja suicida kod učenika, Škola obavještava nadležni Hrvatski zavod za socijalni rad (putem elektroničke ili zemaljske pošte), nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke pošte ili telefonski) i zemaljske pošte) i liječnicu školske medicine (putem zemaljske ili elektroničke pošte).

9. U slučaju suicida, Škola obavještava Upravni odjel za prosvjetu Zadarske županije (putem elektroničke ili zemaljske pošte), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (putem elektroničke i zemaljske pošte), Tim za psihološke krizne intervencije (putem elektroničke pošte ili telefonskim putem na broj 01/4594-461), nadležni Hrvatski zavod za socijalni rad (putem elektroničke ili zemaljske pošte), nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke pošte ili telefonski) i liječnicu školske medicine (putem elektroničke ili zemaljske pošte).

10. U slučaju seksualnog nasilja i/ili seksualnog uznemiravanja, Škola obavještava nadležnu policijsku postaju (putem elektroničke pošte ili telefonski) ili Državno odvjetništvo RH (putem elektroničke ili zemaljske pošte), Upravni odjel za prosvjetu Zadarske županije (putem elektroničke ili zemaljske pošte), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (putem web obrasca i zemaljske pošte), Hrvatski zavod za socijalni rad (putem elektroničke ili zemaljske pošte), pravobraniteljicu za djecu (putem elektroničke ili zemaljske pošte) i liječnicu školske medicine (putem zemaljske ili elektroničke pošte).

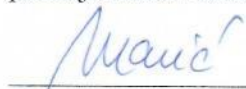
* Iznimno, u slučaju bilo koje vrste seksualnog zlostavljanja i u slučaju drugih vrsta nasilja koje rezultiraju ozbiljnijim posljedicama po tjelesno i mentalno zdravlje dionika nasilnog događaja, Škola obavještava i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (putem elektroničke pošte ili zemaljske pošte).

U Pakoštanima, 29. kolovoza 2025. godine

KLASA: 011-03/25-02/4

URBROJ: 2198-1-31-25-1

predsjednica Školskog odbora:

Nives Marić, prof.

ravnatelj:

Ivo Čirak, prof.

OBRAZAC A (Popunjava osoba koja je nazočila sukobu ili nasilju te ravnatelj i stručni suradnik nakon obavljenog razgovora sa svim sudionicima događaja)

DATUM/VRIJEME/MJESTO DOGAĐAJA

SUDIONICI/OPIS DOGAĐAJA

PODUZETE MJERE

POSljedICE DOGAĐAJA (ZA UČENIKE, DJELATNIKE, OSTALE OSOBE, NA IMOVINI USTANOVE, DR. UČENIKA ILI DJELATNIKA)

OSOBA KOJA PRIJAVLJUJE DOGAĐAJ

Potpis: _____

OBRAZAC B (Popunjava osoba koje je izazvala sukob ili nasilje)

DATUM/VRIJEME/MJESTO DOGAĐAJA

SUDIONICI/OPIS DOGAĐAJA

ŠTO MISLIM O UZROCIMA DOGAĐAJA?

ŠTO SI ŽELIO/LA POSTIĆI?

ŠTO SI MOGAO/LA UČINITI DRUGAČIJE?

KOJE SI PRAVILO PREKRŠIO/LA?

ŠTO ĆEŠ UČINITI DA ISPRAVIŠ UČINJENO?

Potpis sudionika: _____

Potpis stručne osobe: _____